

Konkurs Chemiczny
dla uczniów szkół podstawowych województwa zachodniopomorskiego
w roku szkolnym 2024/2025
Etap wojewódzki

Drogi Uczniu!

Gratulujemy osiągniętych wyników w etapie rejonowym.

Przed przystąpieniem do rozwiązywania testu prosimy, żebyś zapoznał się z poniższymi wskazówkami:

1. **wpisz i zakoduj swój kod na karcie odpowiedzi do zadań zamkniętych, a także wpisz swój kod na karcie odpowiedzi do zadań otwartych, zgodnie z poleceniem komisji konkursowej;**
2. masz do rozwiązania 30 zadań, w tym:
  - a. zadania 1-15 to **zadania zamknięte** gdzie podane są cztery odpowiedzi, z których tylko **jedna jest poprawna**; za każde poprawnie rozwiązane zadanie z tej grupy otrzymasz 1 punkt; odpowiedzi na te zadania udzielaj wyłącznie na **karcie odpowiedzi do zadań zamkniętych**; jeżeli się pomylisz, błędne oznaczenie otocz kółkiem i zaznacz nową poprawną odpowiedź; jeśli zaznaczysz więcej niż jedną odpowiedź bez wskazania, która jest prawidłowa, to żadna odpowiedź nie będzie uznana;
  - b. zadania 16-30 to zadania otwarte; punktacja za każde z tych zadań podana jest przy numerze zadania; odpowiedzi na te zadania udzielaj wyłącznie na **karcie odpowiedzi do zadań otwartych**;
3. za rozwiązanie wszystkich zadań możesz otrzymać łącznie **60 punktów**;
4. możesz korzystać z dołączonych do testu: układu okresowego, tabeli rozpuszczalności, szeregu aktywności metali;
5. do obliczeń możesz używać kalkulatora;
6. odpowiedzi udzielaj czarnym długopisem; na kartach odpowiedzi nie używaj ołówka, gumki ani korektora;
7. uważnie czytaj wszystkie polecenia;
8. po zakończeniu pracy sprawdź, czy udzieliłeś wszystkich odpowiedzi; arkusz testowy oraz brudnopis nie podlega ocenie;
9. czas rozwiązywania zadań: **120 minut**.

Powodzenia!

Zadania zamknięte

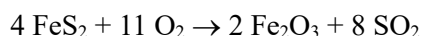
Zadanie 1. (0-1)

Gaz wydzielający się podczas reakcji sodu z wodą można zidentyfikować:

- A. po charakterystycznej barwie i zapachu.
- B. przepuszczając go przez wodę wapienną.
- C. sprawdzając, czy podtrzymuje palenie łuczywa.
- D. sprawdzając, czy jest palny.

Zadanie 2. (0-1)

Tlenek siarki(IV) można otrzymać na skalę przemysłową w wyniku spalania pirytu FeS_2 .

Jaka objętość tlenku siarki(IV), zmierzona w warunkach normalnych, powstanie w wyniku spalania 30 gramów pirytu?

- A. 5,6 dm³.
- B. 22,4 dm³.
- C. 11,2 dm³.
- D. 16,8 dm³.

Zadanie 3. (0-1)

W wyniku trzech przemian α (alfa) i dwóch przemian β^- (beta minus) z jądra ${}^{238}_{92}\text{U}$ powstanie:

- A. ${}^{226}_{88}\text{Ra}$
- B. ${}^{223}_{88}\text{Ra}$
- C. ${}^{235}_{94}\text{Pu}$
- D. ${}^{235}_{90}\text{Th}$

Zadanie 4. (0-1)

Rozpatrując wiązania w cząsteczkach: H_2 , N_2 , Cl_2 można stwierdzić, że:

- A. w każdej z wymienionych cząsteczek liczba wiązań jest inna.
- B. we wszystkich wymienionych cząsteczkach liczba wiązań jest taka sama.
- C. tylko w cząsteczkach N_2 i Cl_2 ilość wiązań jest taka sama.
- D. tylko w cząsteczkach H_2 i Cl_2 ilość wiązań jest taka sama.

Zadanie 5. (0-1)

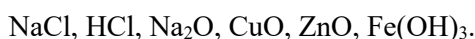
Uczeń miał otrzymać chlorek miedzi(II) dowolnymi metodami. **Którymi z zaproponowanych metod mógł otrzymać ten związek?**

- I. metal + kwas
- II. tlenek metalu + kwas
- III. tlenek metalu + tlenek niemetalu
- IV. wodorotlenek + kwas

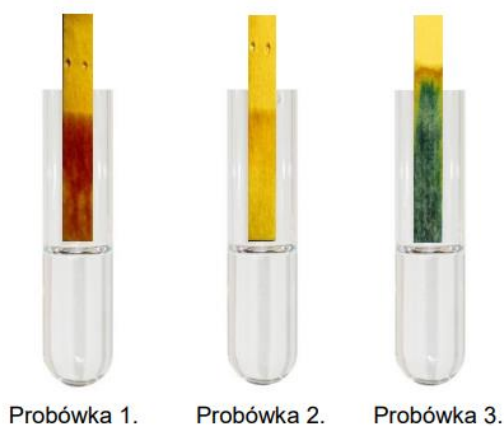
- A. II i IV
- B. I, II i IV
- C. I i IV.
- D. II, III i IV.

Informacja do zadania 6 – 7.

Uczeń otrzymał informację, że do trzech probówek z wodą wprowadzono po jednej substancji spośród:

Zawartość probówek wymieszano i otrzymano klarowne, bezbarwne roztwory. Następnie zbadano odczyn wodnych roztworów za pomocą uniwersalnych papierków wskaźnikowych. Wyniki doświadczenia pokazano na zdjęciu.

Zadanie 6. (0-1)

W probówkach mogą znajdować się następujące cząsteczki i/lub jony:

	Probówka 1	Probówka 2	Probówka 3
A.	HCl, H ₂ O	H ₂ O, CuO	NaOH, H ₂ O, Fe(OH) ₃
B.	H ⁺ , Cl ⁻ , H ₂ O	H ₂ O, Na ⁺ , Cl ⁻	Na ⁺ , OH ⁻ , H ₂ O
C.	HCl, H ₂ O	H ₂ O, NaCl	Na ₂ O, ZnO, H ₂ O
D.	H ⁺ , Cl ⁻ , H ₂ O	H ₂ O, CuO	Na ⁺ , OH ⁻ , H ₂ O, Fe(OH) ₃

Zadanie 7. (0-1)

W próbówce nr 3 uniwersalny papierek wskaźnikowy zabarwił się na zielono ponieważ:

- A. zaszła reakcja chemiczna tlenku sodu z wodą, a następnie produkt tej reakcji uległ dysocjacji elektrolitycznej i w roztworze powstały jony OH^- .
- B. zaszła reakcja chemiczna tlenku cynku z wodą, a następnie produkt tej reakcji uległ dysocjacji elektrolitycznej i w roztworze powstały jony OH^- .
- C. tlenek sodu rozpuścił się w wodzie.
- D. wodorotlenek żelaza(III) rozpuścił się w wodzie.

Zadanie 8. (0-1)

Wybierz, gdzie nie zajdzie reakcja:

- A. siarka + żelazo
- B. amoniak + kwas azotowy(V)
- C. kwas etanowy + tlenek miedzi(II)
- D. amoniak + wodorotlenku potasu

Informacja do zadania 9.

Mol jest to liczność materii układu, zawierającego tyle samo cząstek, ile atomów zawiera 0,012 kg izotopu węgla ^{12}C . Tę liczbę cząstek określa liczba Avogadra, wynosząca w zaokrągleniu $6,02 \cdot 10^{23}$.

Źródło: K.-H. Lautenschläger, W. Schröter, A. Wanninger, Nowoczesne kompendium chemii, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2015

Zadanie 9. (0-1)

Ile atomów węgla zawiera próbka o masie 6 g?

- A. $6,02 \cdot 10^{23}$ atomów.
- B. $12,04 \cdot 10^{23}$ atomów.
- C. $3,01 \cdot 10^{23}$ atomów.
- D. $1,204 \cdot 10^{23}$ atomów.

Zadanie 10. (0-1)

Aby wykryć białko stosuje się

- A. wodę wapienną.
- B. fenoloftaleinę.
- C. stężony kwas azotowy(V).
- D. wodę.

Zadanie 11. (0-1)

Jaką objętość zajmuje 1 mol wody w warunkach normalnych?

- A. 1 dm³
- B. 22,4 dm³
- C. 22,4 cm³
- D. 18 cm³

Zadanie 12. (0-1)

Do roztworu azotanu(V) żelaza(III) dodano roztworu wodorotlenku potasu i zaobserwowano wydzielanie się brunatnego osadu. **Brunatny osad to:**

- A. tlenek żelaza(III).
- B. wodorotlenek żelaza(III).
- C. wodorotlenek żelaza(II).
- D. azotan(V) potasu.

Zadanie 13. (0-1)

Który zapis dotyczy konfiguracji elektronowej (powłokowej) kationu magnezu i anionu chlorkowego?

- A. $K^2L^8M^2$ i $K^2L^8M^7$
- B. $K^2L^8M^1$ i $K^2L^8M^8$
- C. $K^2L^8M^8$ i $K^2L^8M^8$
- D. K^2L^8 i $K^2L^8M^8$

Zadanie 14. (0-1)

Które substancje, w temperaturze pokojowej, rozpuszczą się w wodzie?

- A. glicyna, alkohol etylowy, dwutlenek węgla.
- B. tlenek krzemu(IV), metan, cukier.
- C. cukier, olej, wodór.
- D. opiłki żelaza, siarka, sól kamienna.

Zadanie 15. (0-1)

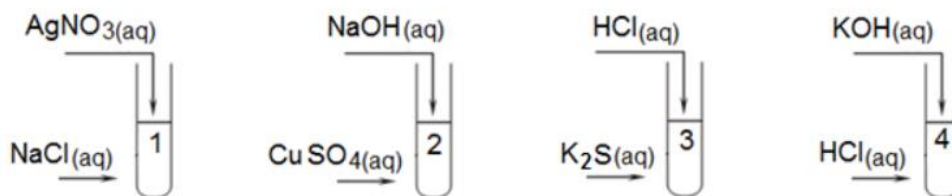
W którym szeregu podano wzory tylko węglowodorów nasyconych?

- A. CH₄, C₂H₆, C₃H₆.
- B. C₅H₁₂, CH₄, C₇H₁₆.
- C. C₂H₆, C₂H₄, C₂H₂.
- D. C₃H₈, C₃H₄, C₂H₄.

Zadania otwarte

Informacja do zadania 16.

Przeprowadzono doświadczenie zilustrowane poniższym schematem. W czterech probówkach zmieszano wodne roztwory substancji o podanych wzorach.

Zadanie 16.1. (0-1)

Zapisz numer próbówki, w której nie zaobserwowano żadnych zmian po zmieszaniu powyżej podanych roztworów.

Numer próbówki: .....

Zadanie 16.2. (0-1)

Na podstawie tabeli rozpuszczalności soli i wodorotlenków w wodzie napisz równanie reakcji (zapis jonowy skrócony), w wyniku której wytrącił się osad soli.

Równanie reakcji: .....

Zadanie 16.3. (0-3)

- a) Napisz numer próbówki, w której zaobserwowano wydzielanie się gazu o zapachu zgniłych jaj oraz wzór sumaryczny tego gazu.

Numer próbówki: .....

Wzór sumaryczny: .....

- b) Zapisz numer próbówki, w której zaszła reakcja zobojętnienia oraz napisz równanie tej reakcji w formie jonowej skróconej.

Numer próbówki: .....

Równanie reakcji: .....

Informacja do zadania 17.

Siarka występuje w przyrodzie w postaci mieszaniny czterech stabilnych izotopów: ^{32}S , ^{33}S , ^{34}S i ^{36}S .

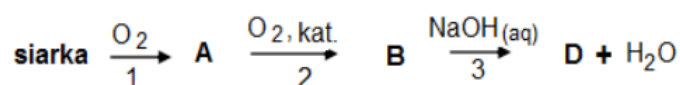
Zadanie 17.1 (0-2)

Określ liczbę protonów, neutronów i elektronów w anionie siarczkowym izotopu siarki o liczbie masowej 34.

^{34}S	Liczba protonów	Liczba neutronów	Liczba elektronów

Zadanie 17.2 (0-2)

Poniżej przedstawiono ciąg przemian chemicznych, jakim ulega siarka i jej wybrane związki chemiczne.

Przeanalizuj chemograf, a następnie:

a) napisz równanie reakcji nr 2.

Równanie reakcji: .....

b) napisz wzór produktu reakcji nr 3 oznaczonego literą D.

Wzór produktu D: .....

Zadanie 17.3 (0-2)

Wypełnij tabelę, wpisując literę P, jeśli zdanie jest prawdziwe lub literę F, jeśli jest fałszywe.

	Zdanie	P / F
1.	SO_3 to tlenek o charakterze kwasowym, który w reakcji z wodą tworzy związek chemiczny o wzorze H_2SO_3 .	
2.	Obecny w powietrzu atmosferycznym tlenek SO_2 jest jedną z przyczyn tzw. kwaśnych deszczów.	
3.	Stężony roztwór kwasu siarkowego(VI) jest silnie higroskopijny.	

Zadanie 18. (0-1)

Używając wzorów półstrukturalnych (grupowych) związków organicznych napisz równanie reakcji otrzymywania propanianu metylu.

.....

Zadanie 19. (0-2)

Do 120 g wody dodano 6 g azotanu(V) potasu otrzymując roztwór o gęstości $d = 1,05 \text{ g/cm}^3$. **Oblicz stężenie molowe otrzymanego roztworu azotanu(V) potasu.**

Zadanie 20. (0-4)

Odszukaj w układzie okresowym pierwiastki o liczbach atomowych: 11, 13 i 17.

- a) Na podstawie informacji zawartych w układzie okresowym dopasuj opisy do pierwiastków. Uzupełnij tabelę wpisując symbol pierwiastka.

Lp.	Opis pierwiastka	Symbol pierwiastka
1.	Pierwiastek ten najtrudniej oddaje elektrony z powłoki zewnętrznej i ma najwyższą wartość elektroujemności.	
2.	Pierwiastek ten jest bardzo aktywnym metalem.	
3.	Pierwiastek ten leży w tej samej grupie co pierwiastek o liczbie atomowej 31.	
4.	Pierwiastek ten tworzy z atomem potasu wiązanie jonowe.	

- b) Ułóż równanie reakcji pierwiastka o liczbie atomowej 13 z kwasem chlorowodorowym.

.....

- c) Zapisz jonowo powyższą reakcję.

.....

Zadanie 21. (0-3)

Do 150 g wody wprowadzono powoli 4,7 g tlenku potasu i dokładnie wymieszano.

Napisz równanie zachodzącej reakcji oraz oblicz stężenie procentowe (masowe) otrzymanego roztworu wodorotlenku potasu.

Równanie reakcji: .....

Zadanie 22. (0-2)

Alkany to grupa związków organicznych szeroko rozpowszechniona w przyrodzie. Najczęściej spotykamy się z mieszaniną tych związków.

Zadanie 22.1. (0-1)

Uzupełnij poniższe zdania dotyczące alkanów. Wybierz i podkreśl jedną odpowiedź spośród podanych w każdym nawiasie tak, aby powstały zdania prawdziwe.

Alkany to węglowodory (nasycone , nienasycone). Wraz ze wzrostem liczby atomów w cząsteczce alkanu (rośnie , maleje) temperatura wrzenia i topnienia tych związków, gęstość zmienia się (tak samo, przeciwnie). Alkany (rozpuszczają się, nie rozpuszczają się) w wodzie.

Zadanie 22.2. (0-1)

Ustal, które z poniższych zdań jest prawdziwe, a które fałszywe. W tym celu wstaw X w odpowiedniej rubryce.

Nr zdania	Zdanie	Prawda	Fałsz
1.	Źródłami alkanów w przyrodzie są m.in. ropa naftowa i gaz ziemny.		
2.	Jednym z produktów destylacji ropy naftowej jest mazut.		
3.	Etan można otrzymać z acetylenu.		

Zadanie 23. (0-4)

Ułóż równania reakcji:

- A. otrzymywania dwutlenku węgla w wyniku termicznego rozkładu węglanu glinu
- B. jednej dowolnej reakcji chemicznej, w wyniku której można otrzymać tlen
- C. tlenku fosforu(V) z zasadą wapniową
- D. całkowitego spalania kwasu octowego

Zapis cząsteczkowy równania reakcji chemicznej	
A.	
B.	
C.	
D.	

Zadanie 24. (0-3)

Butyn jest gazem palnym, może być wykorzystywany w produkcji tworzyw sztucznych.

Zadanie 24.1. (0-1)

Napisz równanie reakcji spalania całkowitego butynu. Zastosuj wzór sumaryczny butynu.

Równanie reakcji: .....

Zadanie 24.2. (0-2)

Przeprowadzono następujące doświadczenie: do zlewki zawierającej 4,8 g bromu rozpuszczonego w czterochlorku węgla wprowadzono 0,01 mola butynu, a następnie całość wymieszano.

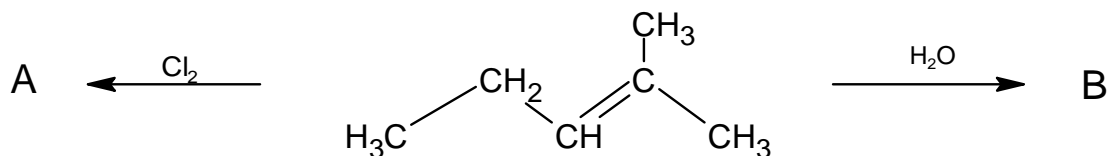
(Uwaga: czterochlorek węgla nie brał udziału w zachodzącej reakcji, a pełnił jedynie rolę rozpuszczalnika bromu.)

Ustal, czy otrzymana mieszanina była bezbarwna. Odpowiedź uzasadnij wykonując niezbędne obliczenia. Podkreśl właściwą odpowiedź w poniższym zdaniu.

Otrzymana mieszanina (była / nie była) bezbarwna.

Zadanie 25 (0-4)

Na poniższym schemacie przedstawiono reakcje, jakim może ulegać 2-metylopent-2-en

Zadanie 25.1. (0-1)

Zapisz równanie reakcji prowadzące do otrzymania produktu A.

.....

Zadanie 25.2. (0-1)

Podaj nazwę produktu A.

.....

Zadanie 25.3. (0-1)

Każdej z reakcji przypisz typ reakcji charakterystyczny dla chemii organicznej (substytucja, addycja).

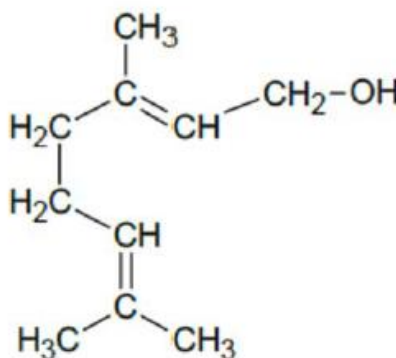
Reakcja prowadząca do otrzymania produktu A: .....

Reakcja prowadząca do otrzymania produktu B: .....

Zadanie 26. (0-3)

Geraniol to związek chemiczny, który znajduje się np. w olejku różanym czy olejku pelargonii. Wykorzystywany jest w przemyśle perfumeryjnym i kosmetycznym. Od bardzo dawna stosowany jest również jako środek odstraszający komary, kleszcze czy mrówki. Wykazuje właściwości przeciwbakteryjne, przeciwgrzybicze, przeciwdepresyjne i przeciwnowotworowe.

Poniżej przedstawiono wzór geraniolu:

Zadanie 26.1. (0-1)

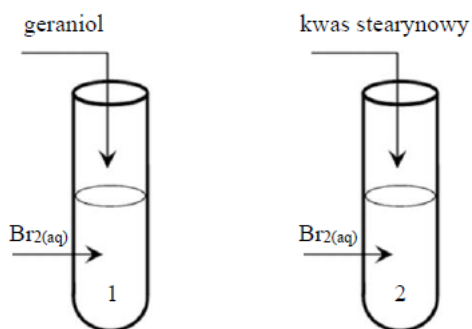
Dokończ zdanie. W tym celu wybierz i zaznacz odpowiedź A lub B oraz jej uzasadnienie spośród 1.-3.

Geraniol to związek chemiczny, który należy do:

A.	alkoholi	ponieważ	1.	zawiera grupę karboksylową.
B.	kwasów karboksylowych		2.	zawiera grupę hydroksylową.
			3.	w jego cząsteczce znajdują się wiązania podwójne.

Zadanie 26.2 (0-2)

Przeprowadzono doświadczenie przedstawione na poniższym schemacie.

Każdą z probówek zamknięto korkiem i wstrząsnęto. **Napisz obserwacje wynikające z przeprowadzonego doświadczenia.**

Obserwacje w probówce 1.: .....

Obserwacje w probówce 2 .....

Zadanie 27. (0-3)

- a) **Napisz wzór półstrukturalny (grupowy) produktu reakcji kondensacji dwóch cząsteczek glicyny (Gly).**

Wzór dipeptydu o sekwencji Gly-Gly:

- b) Napisz nazwę wiązania utworzonego w wyniku reakcji kondensacji dwóch cząsteczek glicyny.

Nazwa wiązania: .....

- c) Podaj nazwy dwóch grup funkcyjnych, które można wyróżnić w cząsteczce glicyny.

.....

Zadanie 28.1. (0-3)

Napisz równania reakcji spalania przebiegających według poniższych schematów. Zastosuj wzory sumaryczne reagentów.

- a) Metan + tlen $\rightarrow$ tlenek węgla(IV) + ...
b) C_2H_6 + ... $\rightarrow$ tlenek węgla(II) + ...
c) Propan + tlen $\rightarrow$ węgiel + ...

Równanie reakcji a:

.....

Równanie reakcji b:

.....

Równanie reakcji c:

.....

Zadanie 28.2 (0-1)

W tabeli podano wartości pH dla wybranych płynów ustrojowych:

	mocz	żółć	krew
pH	5,5	7,8	7,4

Uzereguj płyny ustrojowe od najmniej do najbardziej kwasowego.

Odpowiedź:

.....

Najmniej kwasowy

najbardziej kwasowy

Zadanie 29. (0-1)

Używając wzorów półstrukturalnych (grupowych) związków organicznych napisz równanie polimeryzacji propenu.

Równanie reakcji: .....

Zadanie 30. (0-1)

Używając wzorów półstrukturalnych (grupowych) związków organicznych napisz równanie reakcji but-2-enu z wodą.

Równanie reakcji: .....